Europos Parlamentas
2019-2024

Užsienio reikalų komitetas

2023/2086(INI)

20.9.2023

NUOMONĖ

Užsienio reikalų komiteto

pateikta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl vykstančių derybų dėl susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių agentūros (FRONTEX) Senegale vykdomos operatyvinės veiklos statuso
(2023/2086(INI))

Nuomonės referentas: Jan-Christoph Oetjen

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. atkreipia dėmesį į ES ir Senegalo derybas dėl susitarimo dėl statuso, kuriuo numatoma Senegale dislokuoti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) darbuotojus, sudarymo; pažymi, kad Senegalo vyriausybė nenori pasirašyti susitarimo dėl statuso; pažymi, kad susitarimas dėl statuso gali būti sudarytas tik su sąlyga, kad juo bus griežtai laikomasi, be kita ko, operacijų metu, žmogaus teisių ir asmens duomenų apsaugos, negrąžinimo principo, savavališko kalinimo draudimo bei kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo draudimo, kaip įtvirtinta Reglamento (ES) 2019/1896[1] 73 straipsnio 2 dalyje; primygtinai ragina įtraukti aiškią nuostatą dėl žmogaus teisių ir atskaitomybės garantijas Senegale ir pranešti apie FRONTEX vykdomus žmogaus teisių pažeidimus, susijusius su visa jos veikla migracijos ir prieglobsčio srityje Senegale;

2. ragina į visas FRONTEX misijas įtraukti tinkamą žmogaus teisių stebėsenos mechanizmą, taikomą FRONTEX veiklai, dislokuojant FRONTEX pagrindinių teisių stebėtojus trečiosiose valstybėse ir aiškiai įsipareigojant užtikrinti skaidrumą ir dalijimąsi informacija apie FRONTEX veiklą;

3. ragina Komisiją atlikti išsamų ir nepriklausomą žmogaus teisių padėties Senegale, kiek tai susiję su elgesiu su migrantais bei pabėgėliais ir atitinkamomis sritimis, kurioms taikomas susitarimas dėl statuso, vertinimą prieš užbaigiant derybas su Senegalu, kad būtų galima visapusiškai įvertinti galimo bendradarbiavimo poveikį ir susitarti dėl būtinų apsaugos priemonių;

4. pabrėžia, kad pradėjus FRONTEX operatyvinę veiklą pagal susitarimą dėl statuso turėtų būti visapusiškai gerbiamos, propaguojamos ir stiprinamos žmogaus teisės bei ES vertybės, be kita ko, susijusios su asmens duomenų apsauga, negrąžinimo principu, savavališko kalinimo draudimu, taip pat kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo draudimu; mano, kad šis aspektas turėtų būti įtrauktas į bet kurį susitarimą dėl statuso, kuriame numatytos FRONTEX operacijos trečiosiose valstybėse;

5. mano, jog būtina, kad FRONTEX darbuotojus, kuriems dėl jų veiklos Senegale suteiktas imunitetas, ir toliau turėtų būti galima patraukti atsakomybėn pagal ES arba valstybių narių teisę; ragina vykdomąjį direktorių priimti gaires dėl privalomo dislokuotų darbuotojų imuniteto atšaukimo, nurodant, kaip bus nagrinėjami trečiųjų valstybių valdžios institucijų prašymai, ir įtvirtinant svarbų pagrindinių teisių pareigūno vaidmenį; mano, kad FRONTEX darbuotojai turėtų ne tik vengti bendrininkauti Senegalo saugumo pajėgoms vykdant žmogaus teisių pažeidimus, bet ir aktyviai smerkti tokius veiksmus; ragina sukurti aiškų, greitą ir veiksmingą mechanizmą, kuriuo būtų užtikrinta FRONTEX darbuotojų atskaitomybė jų gimtojoje šalyje;

[1] 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

6. ragina konsultuojantis su ekspertais ir pilietinės visuomenės organizacijomis parengti aiškias gaires ir organizuoti mokymus Senegale dislokuotiems FRONTEX darbuotojams ir Senegalo sienos apsaugos pareigūnams regiono bei Senegalo žmogaus teisių padėties ir teisinės sistemos, kurioje jie veikia, tema, apimančius tarptautinių žmogaus teisių ir humanitarinės teisės bei standartų klausimus;

7. ragina ES padėti Senegalo valdžios institucijoms stiprinti savo pajėgumus apmokyti ir ugdyti Senegalo valstybės tarnautojus, kuriems pavesta nagrinėti prašymus dėl prieglobsčio bei prieglobsčio prašytojų skundus;

8. ragina teikti nuoseklias, reguliarias ir skaidrias ataskaitas dėl FRONTEX veiklos Senegale pagal bet kurį galimą susitarimą dėl statuso, daugiausia dėmesio skiriant žmogaus teisių laikymuisi ir su žmogaus teisėmis susijusiam kontekstui;

9. mano, kad nacionalinės ir žmogaus teisių institucijos privalo turėti galimybę susipažinti su visa informacija, kuri laikoma būtina jiems siekiant nuodugniai išnagrinėti šio susitarimo dėl statuso poveikį migracijos valdymui Senegale ir išsamiai įvertinti Senegalo saugumo pajėgų elgesį valdant migraciją, taip pat žmogaus teisių pažeidimo riziką ir padarinius;

10. atkreipia dėmesį į Senegalo valdžios institucijų pastangas priimti migrantus bei pabėgėlius regione ir nagrinėti jų prašymus; atkreipia dėmesį į pasikartojančius priverstinio migrantų ir pabėgėlių apgręžimo prie Mauritanijos ir Malio sienų, grąžinant juos į Senegalą, atvejus ir juos smerkia; pakartoja ir akcentuoja, kad FRONTEX neturėtų prisidėti prie jokio pobūdžio priverstinio apgręžimo veiksmų; ragina ES toliau padėti Senegalui užtikrinti tinkamą apsaugą tranzitu vykstantiems migrantams bei pabėgėliams ir padėti stiprinti gebėjimus bei tobulinti prieglobsčio suteikimo tvarką; ragina sukurti mechanizmą, kuriuo būtų užtikrinta veiksminga teisių gynimo priemonė asmenims, nukentėjusiems nuo FRONTEX veiksmų, jei būtų sudarytas susitarimas dėl statuso;

11. ragina sukurti patikimą ir veiksmingą, nepriklausomą ir lengvai prieinamą skundų nagrinėjimo mechanizmą ir FRONTEX veiklai skirtą pranešimo apie incidentus mechanizmą; mano, kad šiuo pranešimo apie incidentus mechanizmu asmenims, pranešantiems apie FRONTEX veiklą, pažeidžiančią tarptautinę humanitarinę teisę arba žmogaus teises, turėtų būti užtikrintas anonimiškumas ir konfidencialumas;

12. ragina ES ir Senegalo valdžios institucijas sudaryti sąlygas įtraukiam, konstruktyviam ir skaidriam dialogui rengiant susitarimą dėl statuso; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, jog svarbu, kad ES užmegztų nuolatinį dialogą su vietos žmogaus teisių organizacijomis ir kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis dėl žmogaus teisių padėties šalyje;

13. laikosi nuomonės, kad bet koks FRONTEX personalo dislokavimas Senegale ir operatyvinė veikla su vietos ir regioninėmis saugumo pajėgomis gali būti vykdomi tik tada, kai galima užtikrinti tinkamą migrantų ir prieglobsčio prašytojų žmogaus teisių apsaugą viso jų prašymų nagrinėjimo ar grąžinimo proceso metu;

14. mano, kad nuolatinių ir sunkių žmogaus teisių pažeidimų atveju, kaip nustatyta pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo standartus, ES ir FRONTEX turėtų sustabdyti savo veiklą migracijos ir prieglobsčio srityje, vykdomą bendradarbiaujant su Senegalo

valdžios institucijomis pagal susitarimą dėl statuso;

15. pabrėžia, kad ES ir jos valstybių narių parama vystymuisi turi būti teikiama visiškai skaidriai ir taikant parlamentinį tikrinimą;

16. ragina Komisiją remti vietos pilietinės visuomenės organizacijas, kurios gina ir propaguoja migrantų teises, taip pat tas organizacijas, kurios vykdo Senegalo valdžios institucijų bendradarbiavimo su FRONTEX stebėseną;

17. ragina Komisiją užtikrinti, kad šio susitarimo dėl statuso sudarymas su Senegalu ir FRONTEX veikla Senegale, netrukdytų įgyvendinti asmenų teisės laisvai judėti, užtikrinamos Vakarų Afrikos valstybių ekonominės bendrijos sutartimi, kuria numatyta ilguoju laikotarpiu sukurti prekių, kapitalo ir asmenų laisvo judėjimo zoną;

18. ragina ES ir jos valstybes nares migrantams ir pabėgėliams, gyvenantiems Senegale arba per jį keliaujantiems tranzitu ir siekiantiems geresnio gyvenimo, užtikrinti saugius ir teisėtus atvykimo būdus.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	20.9.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 29 –: 5 0: 23
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemec, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtsos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

29	+
PPE	Željana Zovko
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtsos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez
The Left	Marisa Matias, Manu Pineda, Mick Wallace

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė